

7/3031

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

06/06/2008

4491/822

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi:
- a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 30/04/2008 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/3031-5544/11680 sayılı yazı,
 - b) Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü ifadeli, 01/05/2008 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-57-12/1883 sayılı yazı,
 - c) 16/05/2008 tarihli ve 1304/737 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde Başbakanlığa gönderilen ve ilgi (b) yazı ile Bakanlığımızca cevaplandırılması tensip olunan, Konya Milletvekili Atilla Kart tarafından Sayın Başbakan'a yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/3031 Esas No.lu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (c) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap örneği iki nüsha halinde ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Ali ŞAHİN
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (2 adet)

DAĞITIM:
Gereği:
TBMM Başkanlığına

Bilgi:
Başbakanlığa

Sayın Atilla KART
Konya Milletvekili
T.B.M.M.

Sayın Başbakan'a yöneltilip Bakanlığımız koordinatörlüğünde cevaplandırılması tensip olunan 7/3031 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununun;

“Bir suçun işlendiğini öğrenen Cumhuriyet savcısının görevi” kenar başlıklı 160. maddesinde;

“(1) Cumhuriyet savcısı, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davasını açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlar.

(2) Cumhuriyet savcısı, maddî gerçeğin araştırılması ve adil bir yargılamanın yapılabilmesi için, emrindeki adlî kolluk görevlileri marifetiyle, şüphelinin lehine ve aleyhine olan delilleri toplayarak muhafaza altına almakla ve şüphelinin haklarını korumakla yükümlüdür.”,

“Cumhuriyet savcısının görev ve yetkileri” kenar başlıklı 161. maddesinde;

“(1) Cumhuriyet savcısı, doğrudan doğruya veya emrindeki adlî kolluk görevlileri aracılığı ile her türlü araştırmayı yapabilir; yukarıdaki maddede yazılı sonuçlara varmak için bütün kamu görevlilerinden her türlü bilgiyi isteyebilir. Cumhuriyet savcısı, adlî görevi gereğince nezdinde görev yaptığı mahkemenin yargı çevresi dışında bir işlem yapmak ihtiyacı ortaya çıkınca, bu hususta o yer Cumhuriyet savcısından söz konusu işlemi yapmasını ister.

(2) Adlî kolluk görevlileri, elkoydukları olayları, yakalanan kişiler ile uygulanan tedbirleri emrinde çalıştıkları Cumhuriyet savcısına derhâl bildirmek ve bu Cumhuriyet savcısının adliyeyle ilişkin bütün emirlerini gecikmeksizin yerine getirmekle yükümlüdür.

(3) Cumhuriyet savcısı, adlî kolluk görevlilerine emirleri yazılı; acele hâllerde, sözlü olarak verir. Sözlü emir, en kısa sürede yazılı olarak da bildirilir.

(4) Diğer kamu görevlileri de, yürütülmekte olan soruşturma kapsamında ihtiyaç duyulan bilgi ve belgeleri, talep eden Cumhuriyet savcısına vakit geçirmeksizin temin etmekle yükümlüdür.

(5) Kanun tarafından kendilerine verilen veya kanun dairesinde kendilerinden istenen adliye ile ilgili görev veya işlerde kötüye kullanma veya ihmalleri görülen kamu görevlileri ile Cumhuriyet savcılarının sözlü veya yazılı istem ve emirlerini yapmakta kötüye kullanma veya ihmalleri görülen kolluk âmir ve memurları hakkında Cumhuriyet savcılarınca doğrudan doğruya soruşturma yapılır. Vali ve kaymakamlar hakkında 2.12.1999 tarihli ve 4483 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun hükümleri, en üst dereceli kolluk amirleri hakkında ise, hâkimlerin görevlerinden dolayı tâbi oldukları yargılama usulü uygulanır.

(6) Ağır cezayı gerektiren suçüstü hâllerinde, bu Kanunun hükümleri uygulanmak koşuluyla, vali ve kaymakamların kişisel suçlarından dolayı haklarında genel hükümlere göre soruşturma yapılması kaymakamların mensup oldukları il ve valilerin buldukları ile en yakın il Cumhuriyet başsavcısına aittir. Bu suçlarda kovuşturma yapmaya, soruşturmanın yapıldığı yerin görevli mahkemesi yetkilidir.”

Hükümlerinin yer aldığı malûmlardır.

Öte yandan, mülga 04/04/1929 tarihli ve 1412 sayılı Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 148. maddesinde düzenlenen "Kamu davasını açmak için Adalet Bakanı Cumhuriyet savcısına emir verebilir." hükmünün 14/07/2004 tarihli ve 5219 sayılı Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 3. maddesi ile yürürlükten kaldırılması ve benzer bir hükmün 04/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanununda da yer almaması nedeniyle 5271 sayılı Kanunun 170. maddesinin birinci fıkrasındaki "Kamu davası açma görevi, Cumhuriyet savcısı tarafından yerine getirilir." hükmü ile 160. maddesinin birinci fıkrasındaki "Cumhuriyet savcısı, ihbar veya başka bir suretle bir suçun işlendiği izlenimini veren bir hâli öğrenir öğrenmez kamu davası açmaya yer olup olmadığına karar vermek üzere hemen işin gerçeğini araştırmaya başlar." hükümleri çerçevesinde kamu davasının açılması konusunda Adalet Bakanının Cumhuriyet savcısına emir verme yetkisi bulunmamaktadır. Kamu davasının açılması konusunda görevli ve yetkili kılınan makam Cumhuriyet başsavcılıkları olup, bu bağlamda telkinde bulunulması yada talimat verilmesi de söz konusu değildir.

II- İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının (Ceza Muhakemesi Kanununun 250. Maddesi ile Yetkili Bölümü) 05/05/2008 tarihli ve 2008/1024 B.M. sayılı yazısıyla;

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığında (Ceza Muhakemesi Kanununun 250. Maddesi ile Yetkili Bölümü) soru önergesinde yer alan soruşturmanın 2007/1536 sayılı evrak kapsamında yürütüldüğü, zaman zaman söz konusu soruşturmanın içeriğiyle ilgili basın yayın organlarında gizliliği ihlâl edecek veya soruşturma makamlarını etkileyecek mahiyette yayınların yapıldığı;

Ceza Muhakemesi Kanununa göre soruşturmanın gizli yürütüldüğü, soruşturma dahilindeki belgeler ile ifadelerin içeriğini yayınlamanın ve soruşturma mercilerini etkileyecek şekilde yayın yapmanın suç teşkil ettiği, bu kapsamdaki yayınlarla ilgili olarak İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı (Ceza Muhakemesi Kanununun 250. Maddesi ile Yetkili Bölümü) tarafından İstanbul Emniyet Müdürlüğü Güvenlik Şube Müdürlüğüne yayınların bulunduğu yer Başsavcılıklarına suç ihbarının yapılması için talimat verildiği ve bu konuda sadece 2008 yılının ilk 3 ayında 472 suç duyurusu işleminin yapıldığı;

Ayrıca İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı (Ceza Muhakemesi Kanununun 250. Maddesi ile Yetkili Bölümü) tarafından dört farklı gazetede yayınlanan yazılarla ilgili olarak soruşturma yapıldığı, bu soruşturmalar hakkında, 02/08/2007 tarihli ve 2007/1946 sayılı, 2007/1669 sayılı, 25/06/2007 tarihli ve 2007/1679 sayılı ve 23/01/2008 tarihli ve 2008/210 sayılı görevsizlik kararları verilerek iki evrakın Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığına, bir evrakın Küçükçekmece Cumhuriyet Başsavcılığına ve bir evrakın Eyüp Cumhuriyet Başsavcılığına gönderildiği;

Televizyon kanallarından birinde yapılan yayınlara ilgili olarak 23/01/2008 tarihli ve 2007/1536 sayılı yazıyla Küçükçekmece Cumhuriyet Başsavcılığına suç ihbarının yapıldığı;

Beş farklı gazetede yayınlanan yazılarla ilgili olarak, 25/01/2008 tarihli ve 2008/371 sayılı, 25/01/2008 tarihli ve 2008/370 sayılı, 04/03/2008 tarihli ve 2008/311 sayılı, 04/03/2008 tarihli ve 2008/310 sayılı ve 02/04/2008 tarihli ve 2007/1536 sayılı yazılarla Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığına üç, Kadıköy Cumhuriyet Başsavcılığına bir ve Küçükçekmece Cumhuriyet Başsavcılığına bir olmak üzere toplam beş suç ihbarının yapıldığı;

Bir gazetede gizli tanığın kimliğinin yayınlanması sebebiyle soruşturma başlatıldığı ve terör örgütlerine hedef göstermek suçu kapsamında 08/04/2008 tarihli ve 2008/804 sayılı iddianame ile kamu davası açıldığı;

Suç teşkil edecek bilgileri yazan eser sahibiyle birlikte bu bilgileri ona ulaştırılan kamu görevlisinin de suça iştirak etmiş olacağı ve bu kapsamda yer alan ihbarların mahallî savcılıklar tarafından soruşturulduğu; ayrıca, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının (Ceza Muhakemesi Kanununun 250. Maddesi ile Yetkili Bölümü), bu bilgileri sızdırdığından şüphelenilen İstanbul Emniyet Müdürlüğü görevlileri hakkında 2008/842 sayılı evrakla gizliliğin ihlâli ve görevi kötüye kullanma suçları nedeniyle soruşturma başlattığı; ancak, bu suçların kovuşturmasının Ceza Muhakemesi Kanununun 250. maddesi ile yetkili ağır ceza mahkemelerinin görevine girmemesi nedeniyle soruşturma evrakının 31/03/2008 tarihli ve 2008/156 sayılı görevsizlik kararı ile suç yeri itibariyle yetkili Fatih Cumhuriyet Başsavcılığına gönderildiği, bu soruşturmanın hâlen Fatih Cumhuriyet Başsavcılığı Memur Suçları Bürosunda 2008/8032 sayılı soruşturma dosyası üzerinden devam ettiği;

İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğünün 23/05/2008 tarihli ve B.05.1.EGM.0.12.05.05/11252-3374/93549 sayılı yazısıyla;

Soru önerisinde adı geçen kişi ile ilgili işlemlerin, İstanbul 11. Ağır Ceza Mahkemesinin kararı ve soruşturmayı yürüten İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının talimatı doğrultusunda, yürürlükteki mevzuat çerçevesinde gerçekleştirildiği;

Söz konusu kişinin, İstanbul Emniyet Müdürlüğünde bulunduğu süre içinde herhangi bir sorgulamaya tâbi tutulmadığı, ifadesini avukatı hazır bulunduğu hâlde verdiği, Emniyet Müdürlüğüne getirilişinde ve Adliyeye sevk edilmişinde sağlık durumu ile ilgili Adli Tıp Kurumunca rapor verildiği, ayrıca özel doktoru veya istediği hastane ile görüşebileceği, ilaç veya tıbbî cihazlarını kullanabileceği hususlarında bilgilendirildiği;

Bildirilmiştir.

III- Anayasanın "Türkiye Büyük Millet Meclisinin bilgi edinme ve denetim yolları" kenar başlıklı 98. maddesinin ikinci fıkrasında, "Soru, Bakanlar Kurulu adına, sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılmak üzere Başbakan veya bakanlardan bilgi istemektir." hükmüne yer verildiği; aynı maddenin son fıkrasında da soru ile ilgili önergelerin verilme şekli, içeriği ve kapsamı ile cevaplandırılma, görüşme ve araştırma yöntemlerinin Meclis İktüzüğü ile düzenleneceğinin öngörüldüğü;

Türkiye Büyük Millet Meclisi İktüzüğünün, "Konuşma üslûbu" kenar başlıklı 67. maddesinin ikinci fıkrasında, Başkanlığa gelen yazı ve önergelerde kaba ve yaralayıcı sözler varsa, Başkanın, gereken düzeltmelerin yapılması için, o yazı veya önergeyi sahibine geri vereceğinin yazıldığı; "Soru" kenar başlıklı 96. maddesinde "soru"nun kısa, gerekçesiz ve kişisel görüş ileri sürülmeksizin; kişilik ve özel yaşama ilişkin konuları içermeyen bir önerge ile Hükûmet adına sözlü veya yazılı olarak cevaplandırılmak üzere, Başbakan veya bir bakandan açık ve belli konular hakkında "bilgi istemek"ten ibaret olduğunun belirtildiği; "Sorulamayacak konular" kenar başlıklı 97. maddesinde de; başka bir kaynaktan kolayca öğrenilmesi mümkün olan konular ile tek amacı istişare sağlanmaktan ibaret konuların ve konusu evvelce Başkanlığa verilmiş gensoru önergesiyle aynı olan soruların sorulamayacağı hükme bağlandı; "Uyarma" kenar başlıklı 157. maddesinde şahsiyetle uğraşmanın uyarma cezasını gerektiren haller arasında sayıldığı;

Malûmlardır.

7/3031

T.C.
ADALET BAKANLIğI
Bakan

.../.../2008

Anayasanın ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğünün yukarıda belirtilen hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, önergede yer alan diğer soruların; bilgi istemeye yönelik olmayıp kişisel görüş ileri sürölmek suretiyle düşünce öğrenmeyi amaçladığı anlaşılmacla cevap verilmesine yasal imkân görölememiştir.

Bilgilerinize arz ederim.

Mehmet Ali ŞAHİN
Bakan